Havo transporti orqali yuklar tashish asoslari

6-MAVZU

Reja

- Havo transporti va uning afzalligi
- Havo transporti orqali yuk tashuv

kullabs.com

Havo transporti va uning afzalligi

Havo transporti, aviatsiya transorti

- yo‘lovchilar, pochta va yuklarni havo yo‘llari orqali tashishni amalga oshiradigan transport turi.

Uning afzalligi shundaki

- yuqori uchish tezligi hisobiga tashish vaqtini juda tejaydi,
- yer va suv yo‘llari bo‘lmagan manzillar bilan bevosita transport aloqasini yo‘lga qo‘yish imkoniyatlarini yaratadi.

Dastlabki Havo transporti

Dastlabki Havo transporti 1-jahon urushidan keyin

- Yevropa va Amerika davlatlarida vujudga keldi.
- Germaniya va Fransiyada transport turi sifatida 1920-21 yillarda rivojlandi

O‘zbekistonda birinchi havo yo‘li 1929 yil 12 mayda ochildi

- Uzunligi. 800 km bo‘lgan Toshkent-Avliyoota (Taroz) - Pish-pek (Bishkek) - Olmaota marshrutida Rossiya ko‘ngilli havo floti jamiyati ("Dobrolyot")ning
- O’rta Osiyo bo‘limi (Kogon shahri)ga qarashli Germaniyadan sotib olingan "Yunkers-13" samolyotlarida dastlabki yo‘lovchilar tashish reysi amalga oshirildi.

2-jahon urushidan keyingi yillard

2-jahon urushidan keyingi yillarda Il-12, YL-14. li2 va turli difikatsiyadagi AN-2 samolyotlari

1957-58 gsarda havo yo‘llarida TU-104, P-18, AN-24, YAK-40 samolyotlari, mi1, mi2, ka26 vertotlari o‘zlashtirildi

mahalliy havo kelarida AN-24, YAK-40 samolyotlari qatnay boshladi

1980 yilga kelib

O‘zbekiston havo transporti havo yo‘llarining

- uzunligi 155 ming km dan ortiq bo‘ldi
- shu jumladan, mahalliy havo yo‘llari uzunligi 60,1 ming km ni tashkil etdi

O‘zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan keyin

O‘zbekiston Respublikasi mustaqillikka erishganidan keyin O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoniga muvofiq

1992 yil 28 yanvarda sobiq Ittifoq Fuqaro aviatsiyasi vazirligi tasarrufida bo‘lgan O‘zbekiston Fuqaro aviatsiyasi boshqarmasi negizida "O‘zbekiston havo yullari" milliy aviakompaniyasi tashkil etildi.

Havo transporti O‘zbekiston iqtisodiyotida

Havo transporti O‘zbekiston iqtisodiyotida yetakchi tarmoqlardan biri hisoblanadi

- mamlakatning tashqi dunyo bilan xalqaro, iqtisodiy, diplomatik,
- madaniy aloqalarini rivojlantirishga xizmat qilmoqda.
- Toshkent, Nukus, Samarqand, Buxoro, Urganch,
- Termiz, Qarshi, Namangan, Andijon, Farg‘ona,
- Navoiy shaharlarida zamonaviy jihozlangan aerovokzal (aeroport)lar ishlaydi

Toshkent aeroporti

Toshkent aeroporti Markaziy Osiyo mintaqasidagi eng yirik xalqaro aeroport hisoblanadi.

- Buxoro, Samarqand, Urganch aeroportlari ham xalqaro aeroport maqomiga ega.

"O‘zbekiston havo yo‘llari" milliy aviakompaniyasi muntazam holda 20 ta xalqaro reyslarni amalga oshiradi.

- Yevropa, Amerika, Janubi-Sharqiy Osiyo, MDH davlatlari shaharlarida uning 44 ta vakolatxonalari ochilgan

Mustaqillik yillarida O‘zbekiston Respublikasi hukumati yordamida aviatsiya tarmog‘iga

- 1 mlrd. 200 mln. AQSH dollari miqdorida investitsiya kiritildi va rivojlangan zamonaviy infratuzilma barpo etildi.

Barcha xalqaro reyslar

"Boing" 767/757, A-310, Yu-85 rusumli samolyotlarda bajariladi. "O‘zbekiston havo yo‘llari" milliy aviakompaniyasi

Yevropadagi yirik "Erbas Indast-ri“

AQShning "Boing" kompaniyalari

Rossiyaning "Ilyushin" konstruk-torlik byurosi

Germaniya, Fransiya firmalari bilan turli sohalarda hamkorlik qiladi

Respublika Havo transporti

Respublika Havo transporti uchun uchuvchilar, texnika xizmati tarkibi, yerdagi xizmat xodimlari

"O‘zbekiston havo yo‘llari" milliy aviakompaniyasining uchish o‘quvtexnika markazi

Toshkent aviatsiya institutit

Havo transporti

Chet mamlakatlarda Havo transporti

- AQSH, Germaniya, Buyuk Britaniya, Fransiya, Italiya va boshqa davlatlarda rivojlangan

Bu mamlakatlardagi aviakompaniyalarda

- 300 va undan ortiq yo‘lov-chiga mo‘ljallangan fuqaro samolyotlari
- og‘ir yuk transport samolyotlari keng qo‘llanadi

Havo transportida yuk tashuvlar

Aviatashuvlar, shubhasiz boshqa turdagi yuk tashuvlari oldida qator ustunliklarga ega. "O'zbekiston havo yo'llari" Milliy Aviakompaniyasi qatnovlari bilan yuk tashish bu			
Yukni qisqa muddat ichida manzilga etkazish;	Fasldan qat'iy nazar aviatashuv tezligi va sifati;	Yuk butunligini himoya qilishning yuqori darajasi;	Tez buziluvchi va katta hajmdagi yuklarni uzoq masofalarga etkazishning eng ma'qul uslubi

Havo transporti orqali yuk tashuv

Havo transporti orqali tashuvga o'ram xususiyati xavfsiz tashuvni amalga oshirishni imkon beruvchi

har xil turdagi xalq ho'jaligi yuklari

texnika va fuqarolarning shaxsiy mol-mulklari qabul qilinishi mumkin

Yuk tashuv

Og’irligi 150 kilogrammgacha bo’lgan yuk tashuvga umumiy asosda qabul qilinishi mumkin.

- Massasi belgilangan og’irlik me’yoridan ortiq bo’lgan
- hajmi yo’lovchi havo kemasining yuk ortish lyuklarining gabarit shakllari
- yukxonasidan katta bo’lgan taqdirda bunday yuk og’ir vaznli va katta hajmli hisoblanadi
- va u tashuvga og’ir vaznli va katta hajmli yuklarni tashish qoidalariga muvofiq qabul qilinadi.

Havo transportida tashish uchun

- Havo transportida tashish uchun alohida tashuv shartlarini talab qiluvchi
  - shuningdek quyidagi ayrim turdagi yuklar ham qabul qilinadi
    - tez buziladigan,
    - xavfli,
    - radioaktiv,
    - xayvonot

Yukning o’ziga xos hususiyatlari

Yuk uning o’ziga xos hususiyatlarini hisobga olgan holda shunday o’ralgan bo’lishi kerakki

unga oddiy yo’sinda ishlov berilgan holda aviatashuv jarayonida uning butunligi saqlanishi lozim

hamda uchinchi shaxslarga ziyon etishiga

aviakompaniyaning boshqa yuki yoki mulkiga talofat etishiga yo’l qo’yilmasligi kerak.

Aviakompaniya har qanday yukni

Aviakompaniya har qanday yukning ichidagi

- narsalari va o’ramasini ko’zdan kechirish
- har bir yuk uchun taqdim etilgan hujjat yoki axborotning to’g’riligi
- va yetarliligini tekshirish huquqiga ega

Ayrim davlatlarda alohida turdagi yuklarni olib kirish uchun cheklovlar

Ko’plab davlatlar tomonidan olib kirish uchun taqiq qo’yilgan yuklar quyidagilardan iborat:

- Davlat ijtimoiy tuzumi principlariga zid, nomunosib adabiyot va buyumlar;
- O’simlik materiallari (xashak, pohol, o’t) ga o’ralgan buyumlar;
- Qalbaki pullar,qimmatli qog’ozlar va ularni ishlab chiqaruvchi uskuna va shtamplar;
- Narkotik va psihotrop moddalar

Yuk jo’natuvchi

Yuk jo’natuvchi	yuk jo’natilayotgan	
	transfer qilinayotgan	
yukni qabul qilayotgan davlatning milliy qonunchiligi talab etuvchi	davlat eksport, import va transit bo’yicha rasmiyatchilikka rioya qilish	
	kerakli eksport litsenziyalarini, sertifikatlar va boshqa hujjatlarni taqdim qilish uchun javobgardir.	